

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul IV nr.38

Februarie 2001

Cuprins

<i>Tendințe generale</i>	- Evoluțiile principalilor indicatori în luna februarie 2001	2
<i>Evoluția producției</i>	- Trend pozitiv al producției industriale	3
<i>Stocuri</i>	- Evoluție descendentă a stocurilor	6
<i>Factori care limitează producția</i>	- Blocajul financiar - principala cauză a frânării activității industriale	7
<i>Utilizarea forței de muncă</i>	- Trend descendent al forței de muncă angajate în industrie	8
<i>Prețuri</i>	- Tendință de creștere a prețurilor	9
<i>Investiții</i>	- Evoluție pozitivă a activității de investiții	10
<i>Profitabilitate</i>	- Estimări privind profitabilitatea	11
<i>Secțiuni grafică – evoluții sectoriale</i>		12
<i>Precizări metodologice</i>		16

*Tendințe
generale*

Evoluțiile principalilor indicatori în luna februarie 2001

Pentru luna februarie, opiniile exprimate de conducătorii întreprinderilor participante la sondajul de conjunctură în legătură cu evoluția principalilor indicatori economici ai activității de producție industrială sunt mai puțin optimiste comparativ cu luna precedentă.

În proporție de circa 73 la sută (față de 84 la sută în luna ianuarie 2001), participanții la sondaj apreciază că volumul producției se va menține la nivelul lunii anterioare (circa 35 la sută) sau se va încadra pe un trend ascendent (circa 38 la sută). Gradul de utilizare a capacităților de producție se estimează a se situa la un nivel de 67,3 la sută.

Procentajul celor care apreciază că pe ansamblul sectorului industrial stocurile de produse finite vor avea o evoluție ascendentă (circa 7 la sută dintre opinii), în scădere față de luna anterioară, se situează sub cel al respondenților care estimează o evoluție descendentă a acestora (circa 26 la sută). Stocurile de materii prime au în continuare un nivel satisfăcător în majoritatea ramurilor (aproape 73 la sută), însă în unele sectoare persistă problemele generate de insuficiența acestora.

În opinia managerilor întreprinderilor participante la sondaj, principalele cauze ale limitării creșterii producției sunt blocajul financiar, evoluția cursului monedei naționale, reducerea cererii pentru unele produse, nivelul dobânzilor bancare și lipsa materiilor prime.

Însumând aproape 60 la sută (față de 75 la sută în luna ianuarie), procentajul agenților economici care speră într-o evoluție nemodificată a prețurilor a scăzut substanțial față de luna precedentă. În această lună, expectațiile inflaționiste sunt prezente în opiniile exprimate de circa 36 la sută dintre participanții la sondaj; un procentaj de circa 4 la sută dintre cei chestionați apreciază că în luna februarie vor opera reduceri ale prețurilor practicate.

Numărul de salariați din industrie se află în continuare pe un trend descendent, cu toate că procentajul celor care estimează un trend ascendent al forței de muncă este în creștere față de luna precedentă, situându-se în jurul nivelului de 10 la sută. Majoritatea respondenților estimează că nu vor avea loc modificări esențiale în ceea ce privește forța de muncă în industrie.

Majoritatea celor chestionați anticipează pentru această lună menținerea la un nivel nemodificat a volumului de investiții și a ratei profitabilității, dar auspiciile optimiste sub care a debutat primul trimestru al anului 2001 în privința evoluției acestora sunt prezente doar în cazul activității de investiții, care pare a se situa la același nivel ca în luna precedentă. În ceea ce privește estimările asupra ratei profitabilității, procentajul celor care estimează o evoluție descendentă îl devansează ușor pe cel al aprecierilor favorabile unei evoluții ascendente.

Trend pozitiv al producției industriale

*Evoluția
producției*

În proporție de 42 la sută, agenții economici a căror activitate se desfășoară în sectorul industrial estimează menținerea în limite normale a portofoliului de comenzi pentru luna februarie.

Procentajul agenților economici care anticipează o evoluție ascendentă a volumului total de comenzi reprezintă circa 43 la sută dintre participanții la sondaj, în timp ce 13 la sută dintre cei chestionați semnaleză o conjunctură mai puțin favorabilă.

Sectoarele în care se prefigurează o dinamică accentuată a volumului comenzilor sunt: industria de mașini și echipamente; industria mijloacelor de transport; industria materialelor de construcții; industria chimică; industria textilă; industria alimentară.

Evoluții	Ian. 2001	Feb. 2001
Producția	↗	↗
Comenzi noi - total, din care:	↗	↗
Comenzi noi pentru export	↗	↘
Gradul de utilizare a capacităților de producție	71,9%	67,3%

Reducerea portofoliului de comenzi este anticipată îndeosebi de către agenții economici care-și desfășoară activitatea în sectorul de extracție și preparare a cărbunelui și minereurilor metalifere, a petrolului și gazelor naturale (circa 85 la sută), industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou (81 la sută), sectorul de producție, transport și distribuție de energie electrică, gaze și apă caldă (65 la sută), prelucrarea lemnului (61 la sută), precum și de mai mult de jumătate dintre agenții economici implicați în activitatea de construcții.

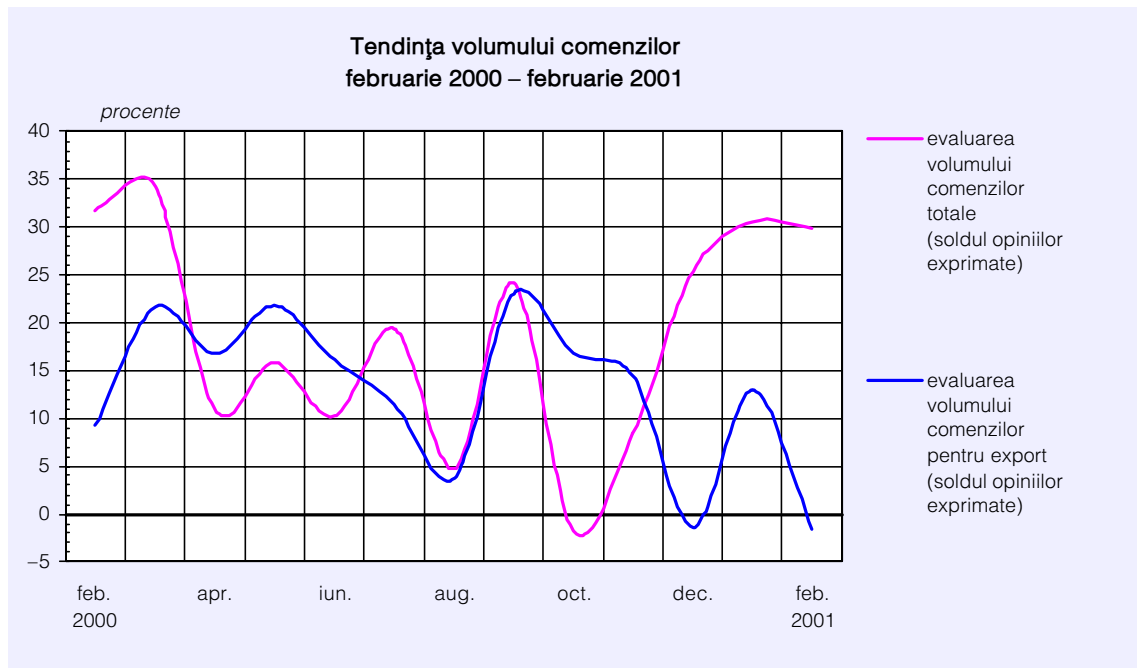
În privința evoluției portofoliului de comenzi pentru export, estimările sunt mai puțin favorabile unei tendințe pozitive. Circa 23 la sută dintre respondenți anticipează o creștere a exporturilor, în timp ce aproximativ 24 la sută (față de numai 7 la sută în luna ianuarie) apreciază că vor avea loc reduceri ale portofoliului de comenzi pentru export. O evoluție stabilă este preconizată de 31 la sută dintre participanții la sondaj.

Agenții economici care vor avea de onorat o cerere externă majorată pentru produsele lor sunt localizați în industria textilă, industria de mașini și echipamente, chimie și fibre sintetice, mijloace de transport, industria materialelor de construcții.

Cea mai mare parte a agenților economici care își desfășoară activitatea în industria de prelucrare a petrolului (peste 90 la sută), dar și o parte a celor din industria metalurgică (44 la sută) și într-o mai mică proporție (între 6 – 9 la sută) cei din industria alimentară, industria textilă și industria de prelucrare a lemnului preconizează o reducere a cererii externe.

În ceea ce privește evoluția producției industriale, opiniile exprimate de participanții la sondajul de conjunctură anticipează un trend pozitiv, dar în mai mică măsură decât în luna precedentă. Comparativ cu luna ianuarie când aproape 48 la sută dintre respondenți au estimat că vor realiza producții superioare, pentru luna în curs circa 38 la sută s-au exprimat în acest sens, în timp ce aproape 27 la sută se așteaptă la reducerea producției. Mai mult de o treime dintre cei chestionați semnalează stabilizarea cererii și menținerea producției la nivelul lunii precedente în sectoarele pe care le reprezintă.

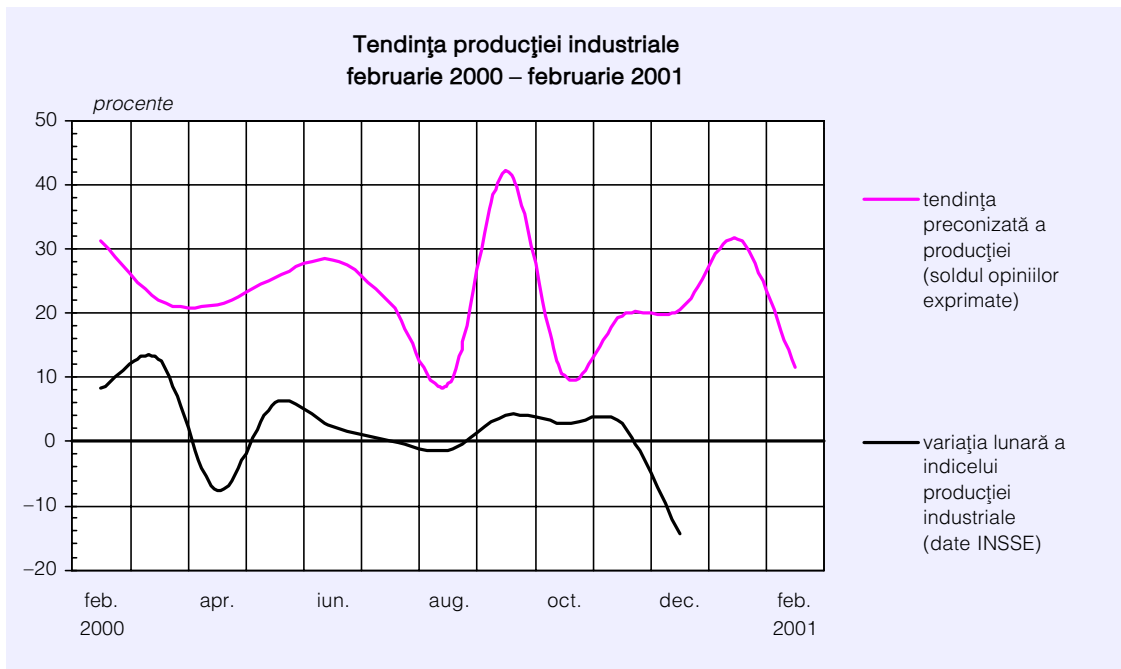
*Trend pozitiv
al volumului
comenzilor
din industrie*

O relansare a activității și evoluții peste media industriei sunt așteptate de cea mai mare parte a agenților economici (între 55 – 82 la sută) din următoarele sectoare de activitate: industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; industria de mașini și echipamente; chimie și fibre sintetice și artificiale; industria alimentară.

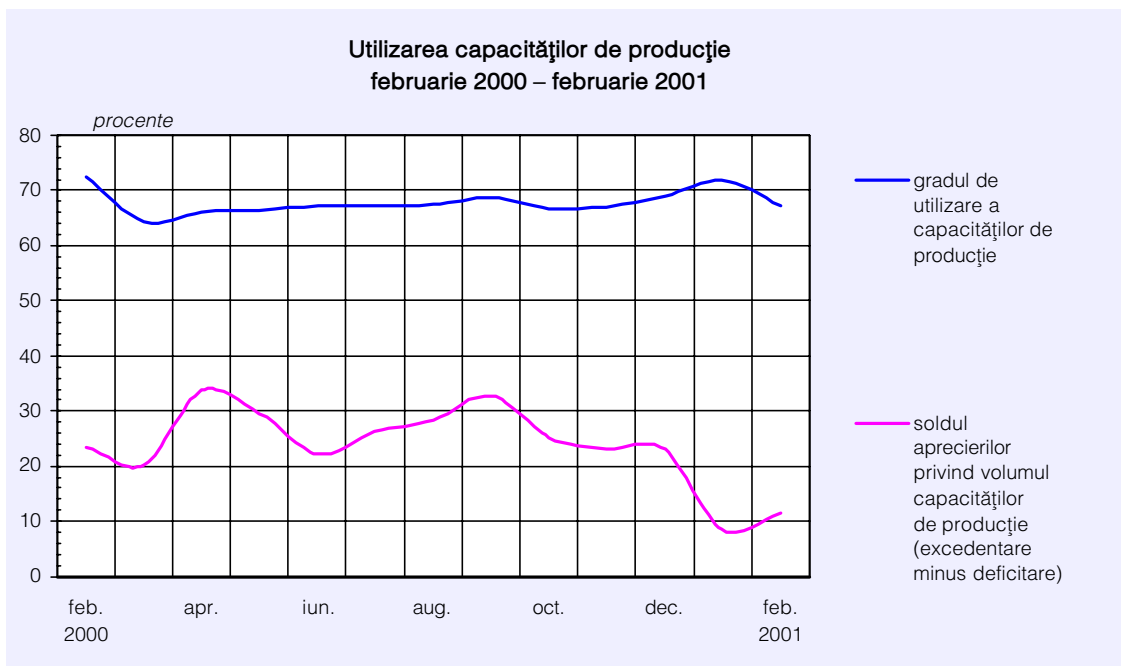
Tendențe contrare sunt anticipate de agenți economici din industriile extractive, metalurgie, industria de prelucrare a lemnului, dar și de o parte a agenților din industria alimentară, unde predomină opiniile pozitive.

Gradul mediu de utilizare a capacităților de producție se situează la peste 67 la sută. Decalajele privind gradul de utilizare a capacităților de producție existente s-au redus considerabil. Nivelul minim de utilizare a acestora se situează în jurul nivelului de 60 la sută și este semnalat în industria alimentară, industria mijloacelor de transport și activitatea de construcții.

Evoluție pozitivă a producției industriale

Aproape 90 la sută dintre participanții la sondaj apreciază că există o bună corelație între capacitățile existente și programul de producție. Capacități de producție excedentare sunt în continuare semnalate îndeosebi în industria alimentară, industria materialelor de construcții, industria de mașini și echipamente și activitatea de construcții. În mai mică măsură, capacități de producție utilizate sub potențialul de exploatare sunt prezente și în industria de prelucrare a lemnului, industria chimică și industria ușoară.

Potențialul productiv este, în general, corelat cu necesitățile producției

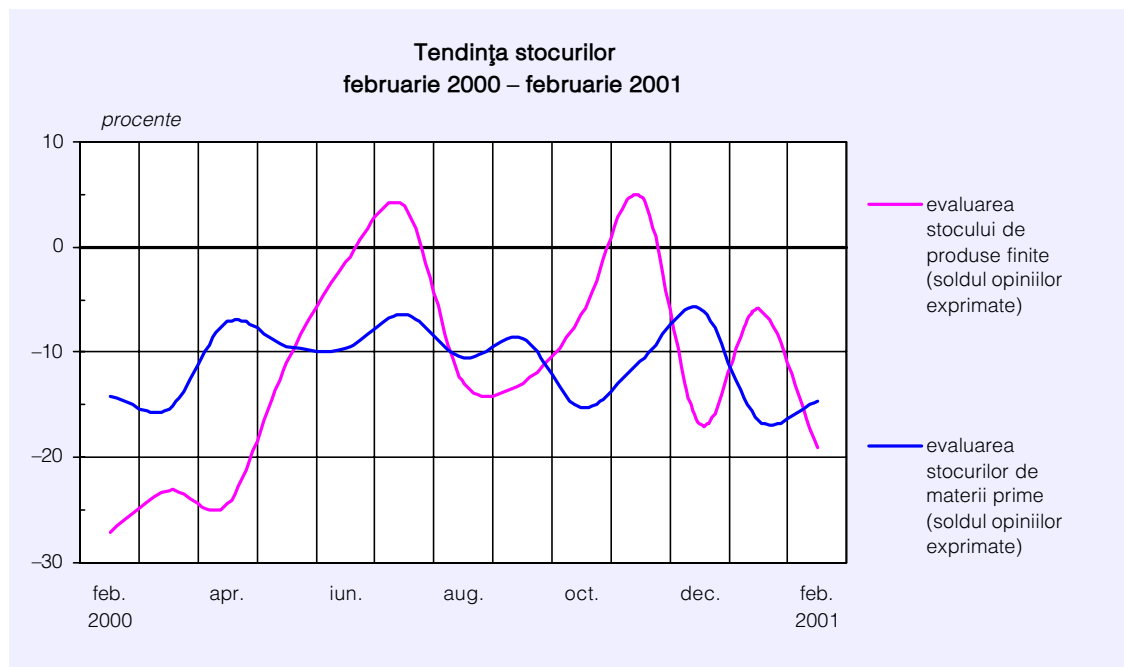
Evoluție descendentă a stocurilor

Pe fondul evoluției mai puțin favorabile a producției sectorului industrial, produsele finite rămase în stoc la producători înregistrează o tendință descendentă mai pronunțată decât în luna precedentă. Această tendință este evidențiată de răspunsurile celor circa 26 la sută dintre participanții la sondaj (față de 16 la sută în luna ianuarie) care apreciază că vor reuși să identifice piețe de desfacere pentru produsele realizate. Cele mai multe opinii în acest sens provin de la agenții economici din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, sectorul de prelucrare a petrolului, industria metalurgică, industria mijloacelor de transport și industria alimentară.

Evoluții	Ian. 2001	Feb. 2001
Stocurile de produse finite	↘	↘
Stocurile de materii prime	↘	↘

În condițiile reducerii cererii, creșterea preconizată a producției va conduce la majorarea stocurilor pentru 7 la sută dintre respondenți (în scădere față de 11 la sută în luna trecută). Acesta este rezultatul opiniilor exprimate de o parte a agenților economici care activează în industria de mașini și echipamente, industria materialelor de construcții, prelucrarea lemnului și industria ușoară care apreciază că se vor confrunta cu o stagnare a fenomenului de absorbție a stocurilor, făcând excepție de la trendul general.

Trend
descendent
al stocurilor

Procentajul celor care apreciază că au suficiente materii prime se situează peste nivelul de 73 la sută .

Există însă în continuare sectoare unde lipsa materiilor prime constituie unul dintre principalii factori care afectează buna desfășurare a procesului de producție. Producătorii

din industria lemnului și a mobilei, metalurgie, industria ușoară, industria poligrafică, industria extractivă și industria alimentară (în total circa 20 la sută dintre cei chestionați) semnalează persistența dificultăților de aprovizionare cu care se confruntă.

*Factori care
limitează
producția*

Blocajul financiar - principala cauză a frânării activității industriale

Blocajul financiar este în continuare perceput, de către majoritatea participanților la sondaj, drept principalul factor care împiedică buna desfășurare a procesului de producție. Ca și în luna anterioară, blocajul financiar constituie pentru majoritatea managerilor întreprinderilor participante la sondajul de conjunctură (57 la sută) principala cauză a disfuncționalităților din procesul de producție. Problemele de solvabilitate se regăsesc în majoritatea ramurilor industriale, fiind prezente în aprecierile unui procentaj variind între 62 și 93 la sută dintre participanții la sondaj. Mai puțin afectați se declară a fi agenții economici din industria extractivă, industria alimentară, industria materialelor de construcții și industria mijloacelor de transport, unde procentajul celor care consideră blocajul financiar o cauză principală a limitării creșterii producției se situează între 24 – 35 la sută.

Deprecierea monedei naționale generează dificultăți în desfășurarea activității productive în opinia a circa 32 la sută dintre participanții la sondaj. Cu excepția industriilor extractive, industriei metalurgice, industriei mijloacelor de transport și sectorului de producție și distribuție de energie electrică, unde influența nefavorabilă a creșterii cursului de schimb leu/dolar pare a fi mai puțin resimțită, deprecierea leului este nominalizată pentru influența sa nefavorabilă asupra procesului de producție în toate sectoarele de activitate, procentajul răspunsurilor variind între 30 și 80 la sută, în funcție de dependența de importul de materii prime.

Lipsa cererii revine, după aproape un an, pe unul dintre primele trei locuri în ierarhia factorilor care afectează negativ procesul de producție. Deși volumul comenzilor este apreciat de majoritatea participanților la sondaj (circa 85 la sută) ca fiind în creștere sau staționar, aceștia consideră probabil că portofoliul de comenzi este totuși sub potențial sau sub nivelul de la care ar înceta să mai constituie o preocupare. Nivelul cererii este indicat ca un factor limitator al activității de către circa 28 la sută dintre respondenți. Opiniile exprimate în acest sens provin îndeosebi de la agenți localizați în industria materialelor de construcții, industria alimentară, prelucrarea petrolului, industria mijloacelor de transport și activitatea de construcții.

Circa 27 la sută dintre participanții la sondaj consideră că accesul la creditele bancare, care iar putea sprijini în relansarea activității prin furnizarea lichidităților sau a surselor necesare pentru investiții, este limitat ca urmare a nivelului ridicat al dobânzilor active practicate de bănci în relațiile cu clienții nebankari. Aceste aprecieri au fost făcute în principal de agenții economici din ramurile: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou,

poligrafie, mașini și echipamente, chimie și petrochimie, electrotehnică, prelucrarea lemnului.

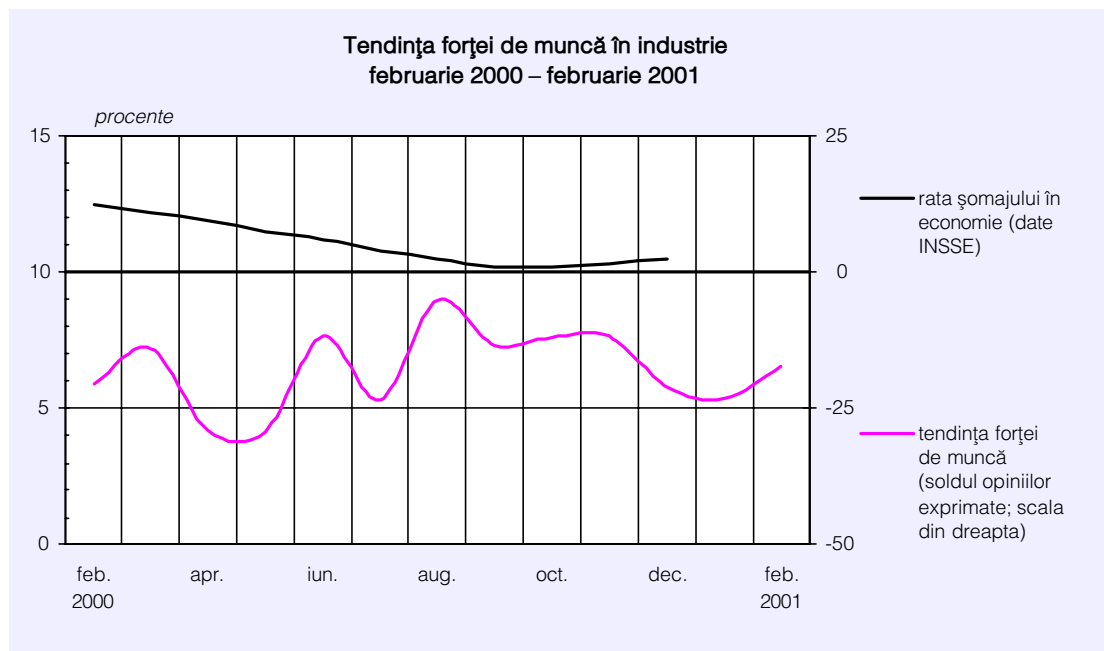
Lipsa materiilor prime continuă să fie semnalată ca un factor perturbator al procesului de producție în opiniile a 26 la sută dintre participanții la sondaj. Agenții economici care își desfășoară activitatea în industria metalurgică, sectorul de prelucrare a petrolului, industria textilă, industria alimentară, industria de mijloace de transport, industria de mașini și echipamente și în activitatea de construcții consideră că lipsa materiilor prime le îngreunează desfășurarea activității de producție.

Utilizarea
forței de muncă

Trend descendent al forței de muncă angajate în industrie

Pentru luna februarie, estimările agenților economici participanți la sondaj evidențiază în continuare un trend descendent al forței de muncă angajate în activitățile industriale, însă ușor atenuat.

Trend
descendent
al forței de
muncă
angajate în
industrie

Într-o mare parte din sectoarele de activitate industrială pare să se fi ajuns la un echilibru în ceea ce privește forța de muncă utilizată. Procentajul celor care apreciază că în ramurile pe care le reprezintă tendința predominantă este de relativă stabilitate a nivelului de utilizare a forței de muncă depășește 60 la sută. Agenții economici care activează în sectorul de producție, transport și distribuție de energie electrică, industria alimentară, edituri, poligrafie, industria ușoară și industria metalurgică s-au exprimat în proporție de peste 70 la sută în acest sens.

Ca urmare a expectațiilor optimiste legate de preconizata creștere economică și stopare a declinului activității de investiții, un procentaj de circa 10 la sută dintre respondenți (față de numai 3 la sută în luna ianuarie) apreciază că în sectoarele lor de activitate forța de muncă

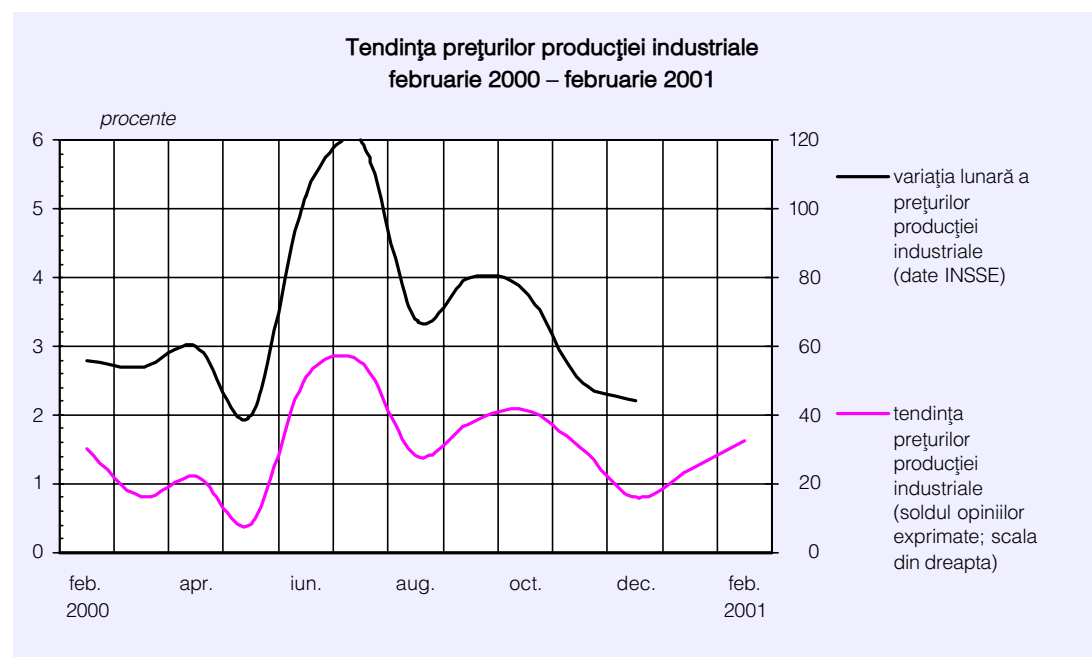
angajată va spori. Aceasta a rezultat ca urmare a răspunsurilor provenite de la o parte dintre agenții economici din ramurile extractive, industria alimentară, chimie și fibre sintetice, industria ușoară și industria de mașini și echipamente.

Reducerea de personal continuă în sectorul de prelucrare a petrolului, industria materialelor de construcții, industria mijloacelor de transport, industria textilă și activitatea de construcții, sectoare care se regăsesc și printre cele care constată reducerea portofoliului de comenzi sau o utilizare sub potențialul productiv a capacităților de producție din dotare.

Tendință de creștere a prețurilor

Prețuri

Mai accentuată decât în prima lună a anului, presiunea expectațiilor inflaționiste este în continuare prezentă în aprecierile operatorilor economici. Prețurile producătorilor industriali se mențin pe același trend ascendent, dar se poate aprecia (luând în considerare numărul mai mare de participanți care anticipează majorări de prețuri) că sfera de manifestare se va lărgi.

*Trend
ascendent al
prețurilor
producției
industriale*

Majorări de prețuri sunt preconizate de către circa 37 la sută dintre participanții la sondaj (în creștere față de 24 la sută în luna ianuarie). Ramuri cum sunt industria metalurgică, industria de mașini și echipamente, industria mijloacelor de transport, industria textilă, industria alimentară, industria de prelucrare a lemnului și industria mobilei, sau activitatea de construcții constituie sectoarele unde cea mai mare parte a operatorilor apreciază că prețurile practicate se vor majora.

Majoritatea participanților la sondaj (circa 60 la sută) estimează că în sectoarele pe care le reprezintă, nu vor avea loc cel puțin deocamdată modificări esențiale ale prețurilor

practicat, încercând menținerea eficienței activității economice desfășurate fără a majora prețurile de producție, ci prin ajustarea cheltuielilor și costurilor de fabricație.

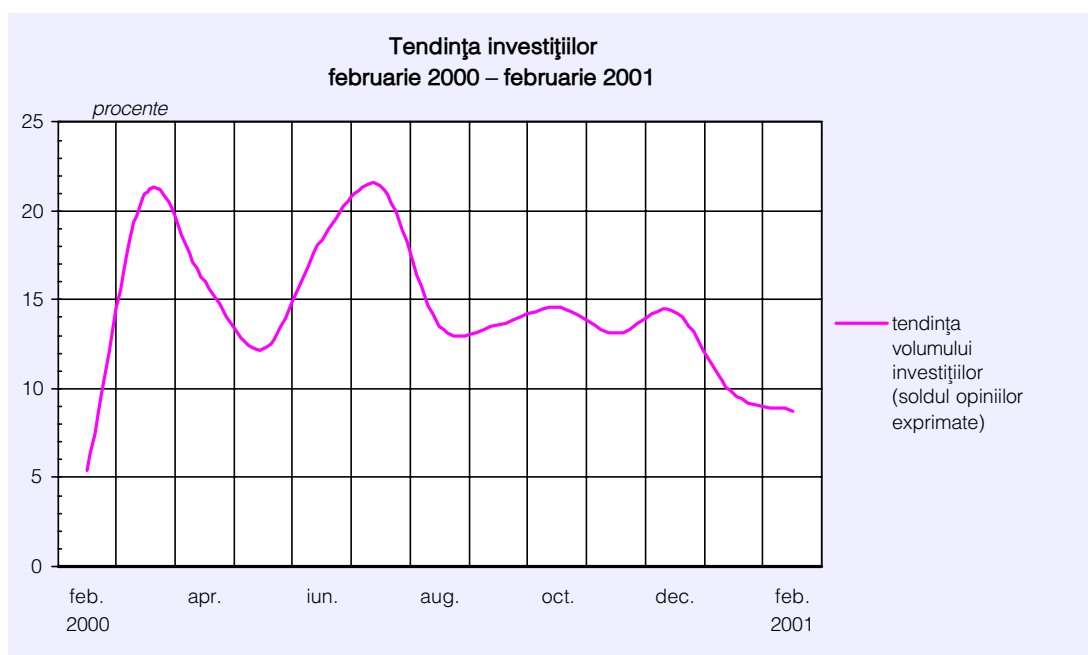
Investiții

Evoluție pozitivă a activității de investiții

Tendențele pozitive se mențin în evoluția activității de investiții, dar în continuare majoritatea participanților la sondajul de conjunctură (73 la sută) apreciază că în mediul investițional românesc nu vor surveni modificări spectaculoase în perioada imediat următoare.

În opinia unora dintre participanți, întărirea stabilității cadrului legislativ și îmbunătățirea climatului de afaceri în România vor face posibilă totuși relansarea activității de investiții.

Trend pozitiv al volumului de investiții

Aproape 18 la sută dintre participanții la sondaj apreciază că procesul investițional dispune de resurse și va avea o evoluție ascendentă comparativ cu luna anterioară. Astfel de aprecieri au fost făcute de agenții economici din industria de prelucrare a petrolului, industria materialelor de construcții, industria de mașini și echipamente, industria mijloacelor de transport și industria de prelucrare a lemnului.

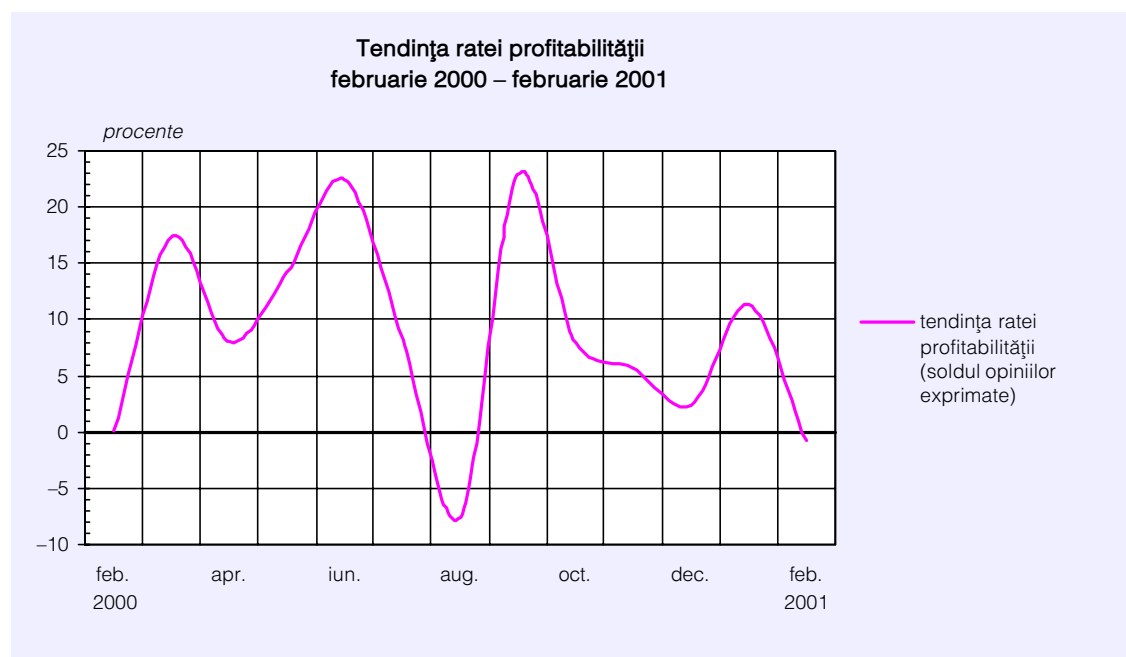
Estimări mai puțin optimiste (reprezentând aproape 9 la sută din opiniile exprimate) privind manifestarea unei lipse de interes pentru investiții în România se regăsesc la agenții economici din ramurile: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, industria alimentară, extracția și prepararea cărbunelui și a minereurilor metalifere, extracția petrolului și a gazelor naturale și activitatea de construcții.

Estimări privind profitabilitatea

În condițiile creșterii aproape permanente a prețurilor obținerea unui nivel de rentabilitate satisfăcător constituie un scop din ce în ce mai greu de atins.

Cu toate că pentru prima luna a anului 2001 opiniile exprimate de participanții la sondaj erau optimiste, prefigurând o evoluție pozitivă a profitabilității, în luna februarie opiniile negative exprimate în legătură cu evoluția ratei profitabilității sunt superioare celor favorabile, situând indicatorul pe un trend descendent.

În medie pe industrie, un procent de 15 la sută dintre respondenți (față de 12 la sută în luna ianuarie) consideră că vor avea o profitabilitate mai mică decât în luna precedentă. Aceste opinii sunt preponderente în următoarele sectoare: industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou (81 la sută), prelucrarea petrolului (58 la sută), o parte a industriei de prelucrare a lemnului (18 la sută) precum și a industriei materialelor de construcții și a celei alimentare (17 la sută).

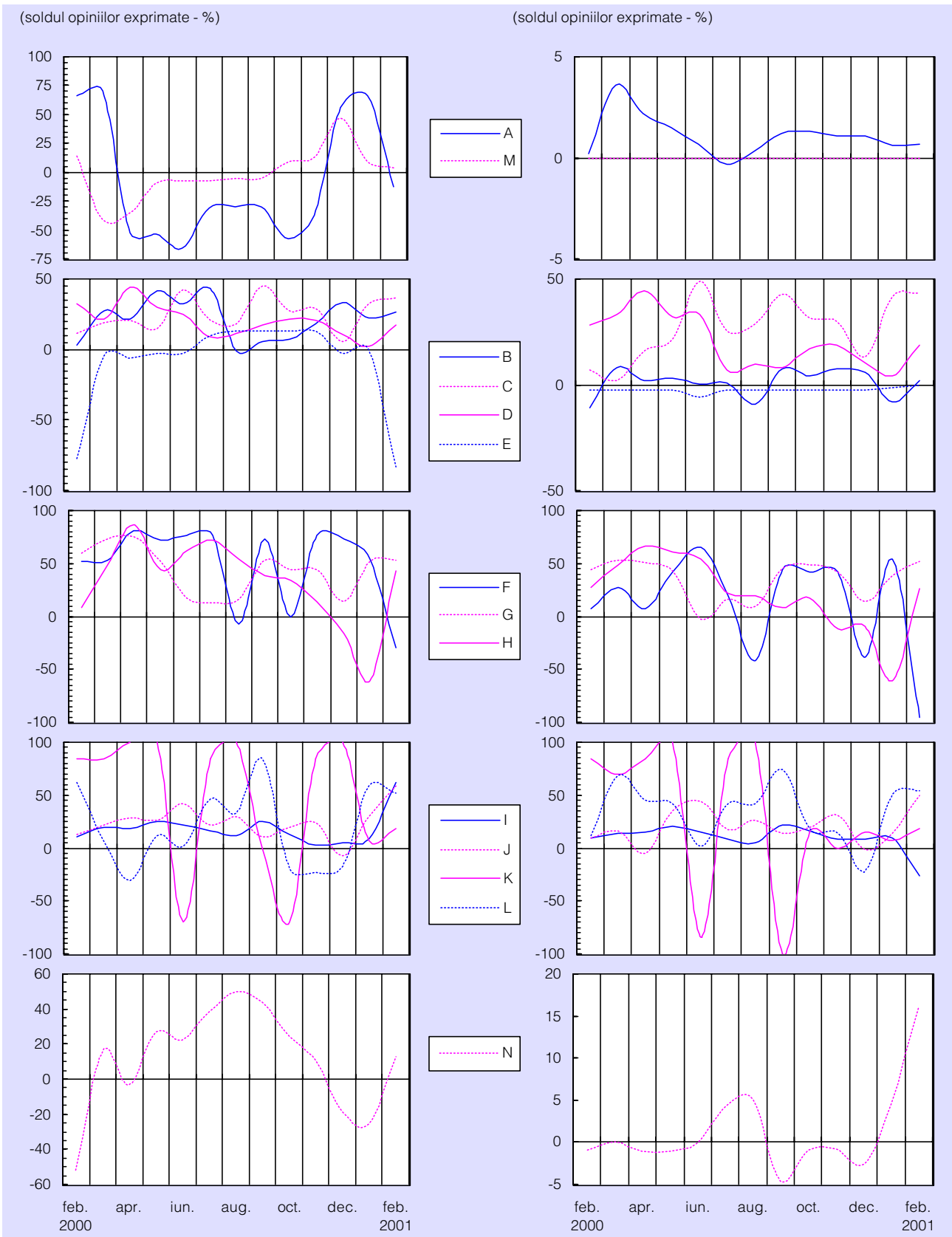
*Evoluție
descendentă
a ratei
profitabilității*

Doar un procentaj de circa 14 la sută dintre cei chestionați (față de 24 la sută în luna precedentă) anticipează o evoluție ascendentă a profitabilității. Ramurile în care mare parte dintre respondenți speră că vor reuși să-și îmbunătățească performanțele, devenind mai rentabili, sunt: industria poligrafică, industria chimică, industria de mașini și echipamente, industria alimentară și, parțial, activitatea de construcții.

Majoritatea celor chestionați (circa 68 la sută) apreciază că finalizarea lucrărilor de modernizare și re tehnologizare aflate în curs va conduce la reducerea costurilor și menținerea nivelului de rentabilitate chiar și în condițiile viitoarelor majorări de prețuri și tarife.

Evaluarea volumului comenzilor totale

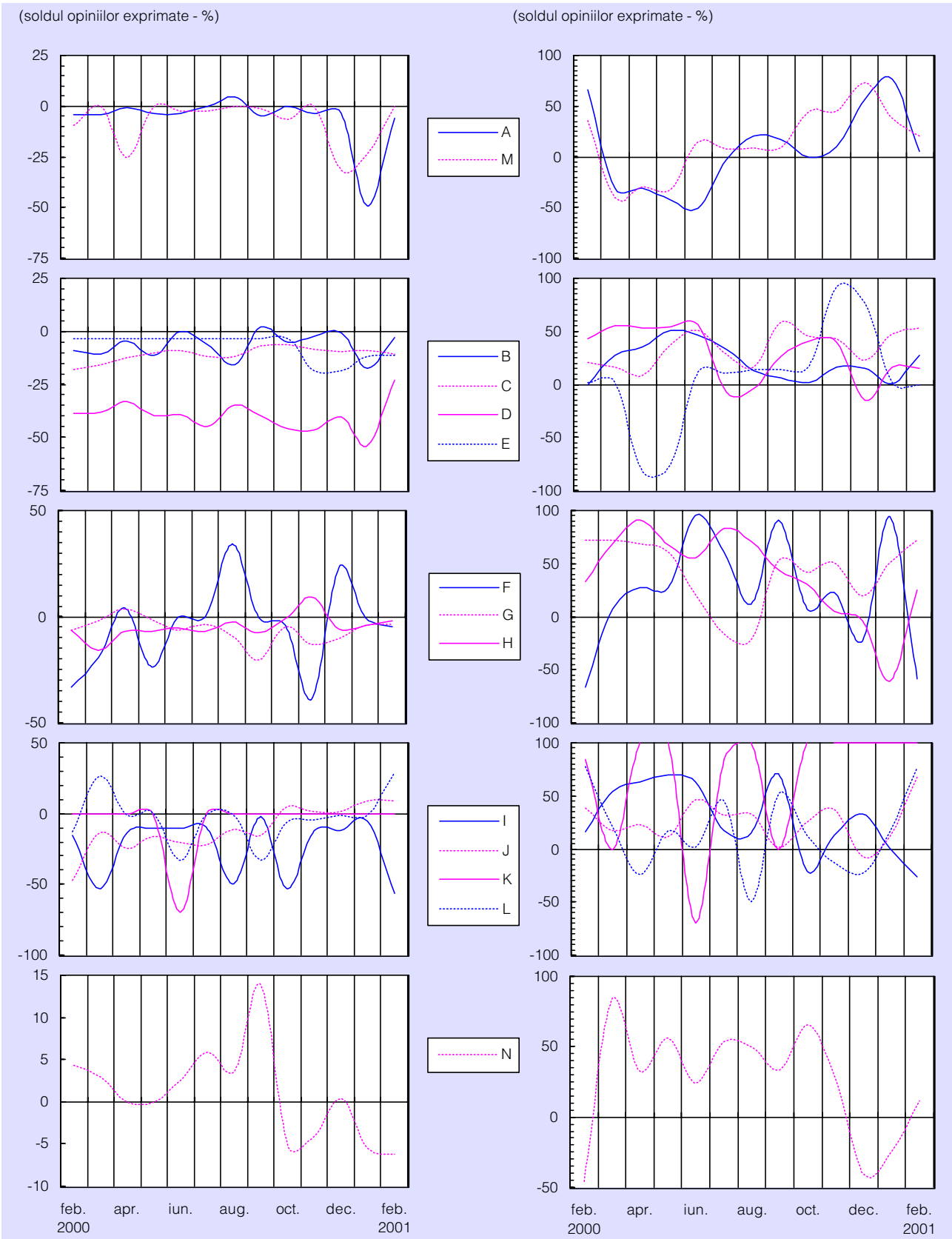
Evaluarea volumului comenzilor pentru export

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea stocurilor de materii prime

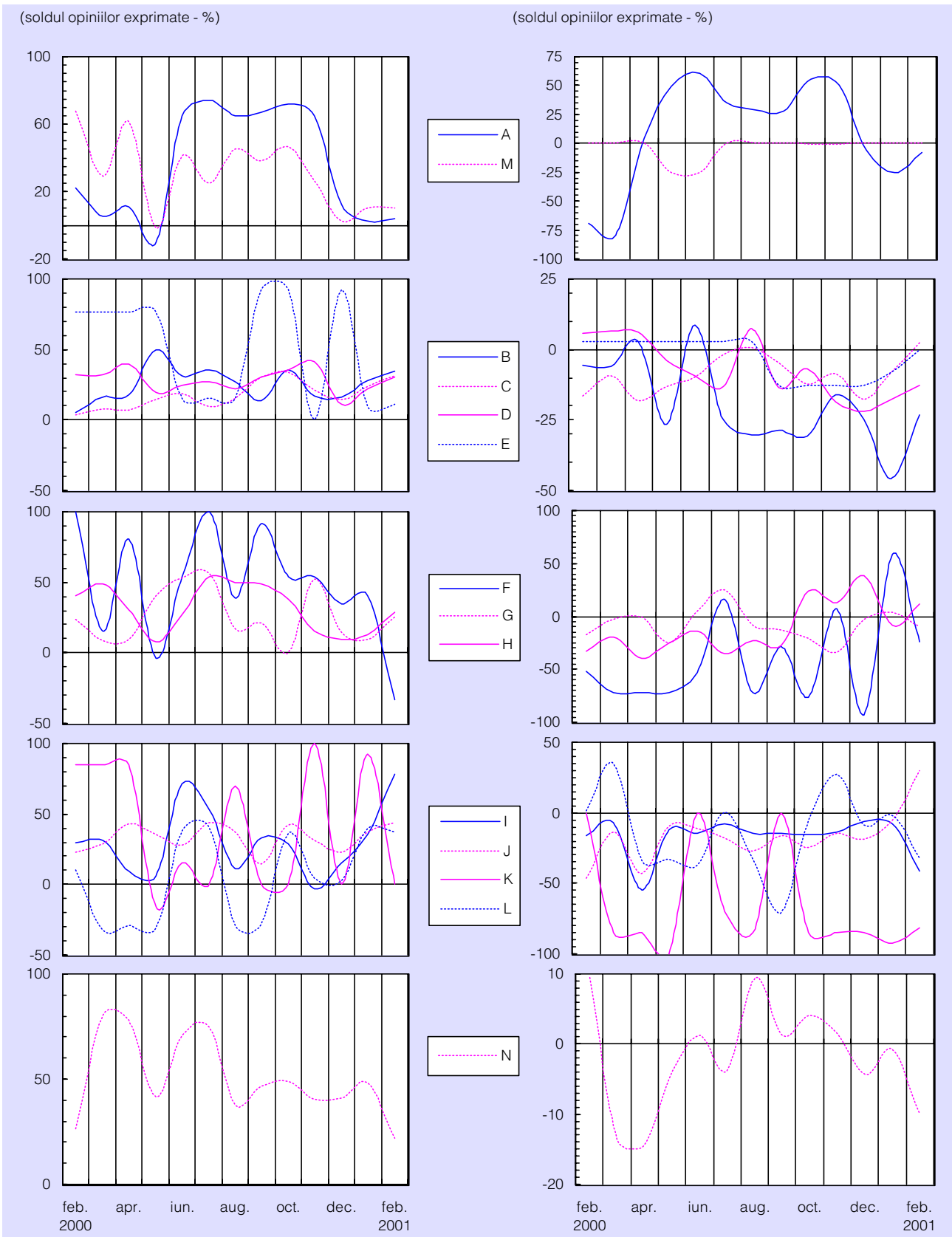
Tendența preconizată a producției

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Tendința prețurilor de desfacere

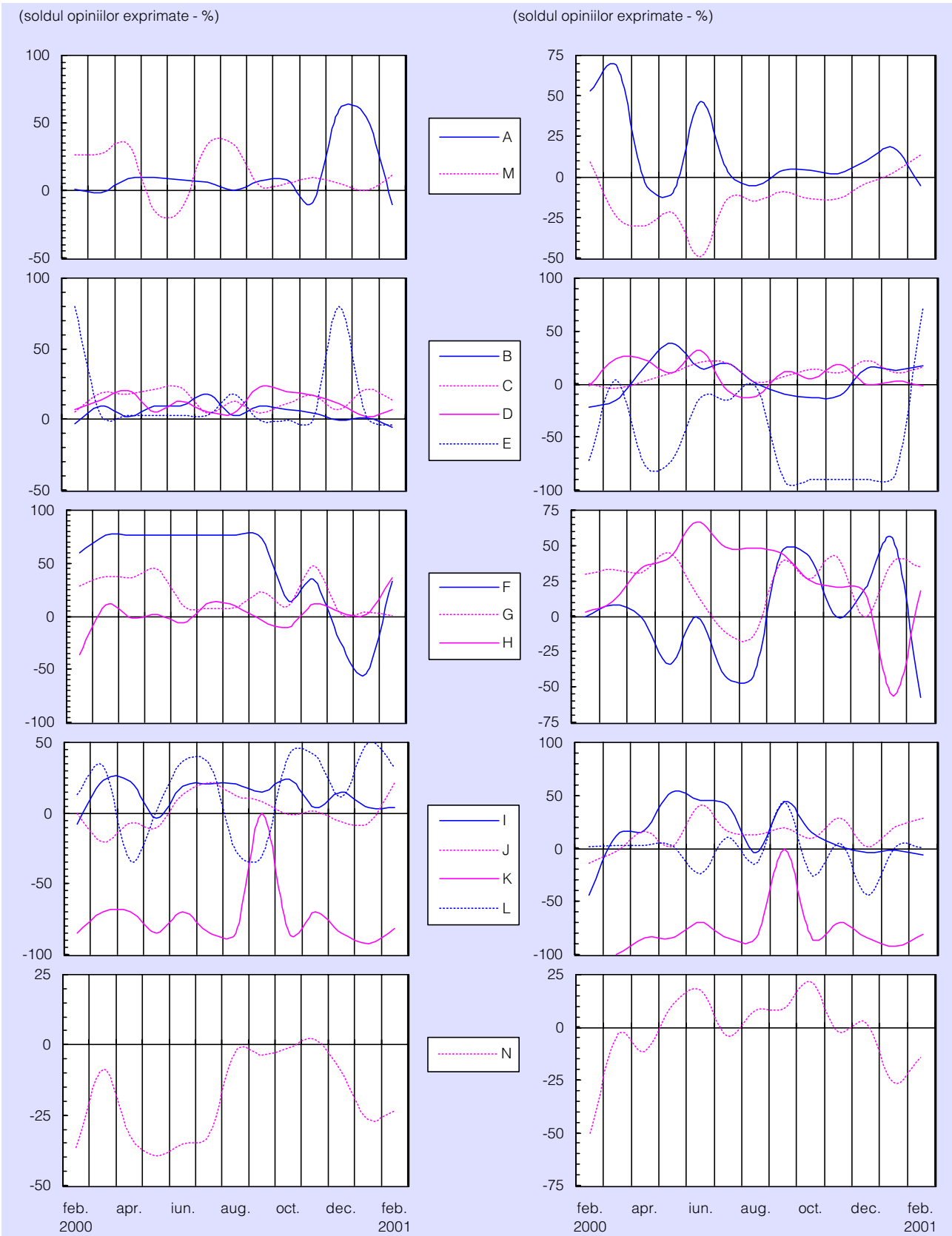
Evaluarea stocului de produse finite

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor

Evaluarea ratei profitabilității

Notă: Literalele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Precizări metodologice

Sondajul de conjunctură se desfășoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României și cuprinde un eșantion național de peste 380 unități industriale și de construcții, selectate astfel încât să fie reprezentative pentru economia județelor și, de preferință, să fie diferite ca dimensiuni și profil.

Întreprinderile cuprinse în eșantion fac parte din următoarele ramuri:

- A** - extracția și prepararea cărbunelui; extracția petrolului și gazelor naturale; extracția și prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;
- B** - alimentară și băuturi; produse din tutun;
- C** - textilă și produse textile; confecții din textile, blănuri și piele; pielărie și încălțăminte;
- D** - prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie și carton; mobilier;
- E** - edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport;
- F** - prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari;
- G** - chimie și fibre sintetice și artificiale; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice;
- H** - materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului și faianței;
- I** - metalurgie; construcții metalice și produse din metal;
- J** - mașini și echipamente; echipamente și aparate electrice;
- K** - mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie;
- L** - mijloace de transport;
- M** - producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă;
- N** - construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se cere aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat, etc.

Prin prelucrarea datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul acestora, prin diferența dintre totalul opiniilor ce se exprimă pentru "ascendent" ("mai mult decât suficient") și totalul opiniilor care se exprimă pentru "descendent" ("insuficient"). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este luat în calculul acestui sold.

Pentru a asigura omogenitatea datelor, eșantionul de întreprinderi se menține pe timp de minimum 12 luni calendaristice.

Pentru agregarea datelor la nivel național se folosesc trei criterii de ponderare, și anume: cifra de afaceri, numărul de personal la data de 31 decembrie a anului anterior și numărul de personal în luna anterioară efectuării sondajului.

N o t ă

*Redactarea buletinului a fost finalizată în data de 15 februarie 2001.
Agregarea și prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii
Naționale a României, redactarea și tehnoredactarea buletinului au fost
realizate de Direcția Studii și Publicații, tel. 01/312.43.75, fax 01/314.97.52
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.*

internet: <http://www.bnro.ro>